

Jana CHALUPOVÁ, *Od slávy k zapomnění? Proměny poutního místa Křemešník ve 20. století*, Diplomová práce FF JU, České Budějovice 2019, 210 s. (včetně příloh).

Posudek vedoucí:

V předkládaném spise Bc. Jana Chalupová navázala na svou bakalářskou práci, která se věnovala paměti poutního místa Křemešník v první třetině 20. století. Časové rozšíření o dalších sedm desítek let však neznamenalo pouhé rozvinutí stávajícího modelu výkladu, žádalo si – vzhledem k dvěma totalitním režimům, které zde vládly a měly specifický vztah ke katolické církvi – zcela nové uchopení a důraz na více typů pramenů. Problematika postavení katolické církve v čase totalit, především té komunistické, je v současné době zkoumána mnoha historiky, autorka však metodologicky vycházela z paměťových studií, proto před ní stál i úkol rozklíčovat obsah paměti v konkrétní době a odhalit mnohdy na první pohled nejasné motivace, které jej měnily.

Základem zpracování textu se stal pečlivý archivní výzkum, během něhož Bc. Jana Chalupová navštívila pracoviště Moravského zemského archivu v Brně, Státního okresního archivu v Pelhřimově, Státního oblastního archivu v Třeboni, Archivu Římskokatolické farnosti v Pelhřimově, Muzea Vysočiny v Pelhřimově, nahlédnout se jí podařilo i do Soukromého archivu Matice Křemešnické. Neopomněla ani „živou“ paměť, proto vyhledala několik narátorů starší generace a rozeslala i dotazník, jež měl alespoň v základních bodech objasnit současné vnímání vrchu Křemešník.

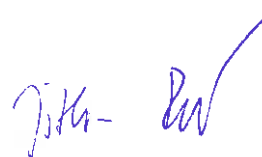
V průběhu výzkumu si autorka začala uvědomovat nutnost odlišné periodizace než je ta, kterou tradičně spojujeme s českými či církevními dějinami. Pro Křemešník a formování jeho obrazu byly totiž v první polovině klíčové především osobnosti expozitů (zejména Josef Tatzauer), později se pak místo více dostalo pod vliv obecné strategie KSČ zaměřené na katolickou církev. Tyto časové předěly pak určily i členění textu do kapitol; devět kapitol se věnuje jednotlivým etapám vývoje, desátá se pak věnuje tématu oprav poutního místa v průběhu celého dvacátého století. Bc. Jana Chalupová si však správně uvědomila, že podstatnou složku tvorby místa paměti představují i lidové představy o místě, proto se součástí textu staly i tři exkurzy, v nichž se pokusila postihnout proměny vztahu veřejnosti k dané lokalitě.

V předkládané práci se autorce podařilo velmi plasticky vylicít proměny vnímání místa, které byly ovlivněny jednak dramatickou, avšak přirozenou proměnou společnosti ve

20. století, která souvisela mimo jiné s nárůstem volného času a vyšší mírou vzdělanosti, na straně druhé pak na ně působily vnější impulzy, zejména snaha vládnoucí moci přepsat, či spíše nahradit tradiční vnímání místa novým obsahem. Bc. Jana Chalupová má navíc dar poutavého psaní, takže v jejím podání mnohdy strohá fakta ožívají v jednání konkrétních lidí; k tomuto účelu zdařile využívá citací z pramenů. Poznávání dějin Křemešníků se díky tomu stává i příjemným čtenářským zážitkem.

Předkládaná práce je založena na pečlivém výzkumu, je velmi dobře promyšlená a i po grafické a jazykové stránce jí není možné mnoho vytknout. Dle mého názoru dokonce výrazně překračuje požadavky kladené na tento typ práce. Doporučuji ji tedy k obhajobě a hodnotím ji stupněm

v ý b o r n ě.

PhDr. Jitka Rauchová, Ph.D.

České Budějovice, 29. května 2019